

WYCHODZI CODZIENNIE.

Przedpłata wynosi we Lwowie rocznie 18 zł. — półrocznie 9 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 czt. — miesięcznie 1 zł. 50 czt.

Z przesyłką pocztową w Państwie Austriackim: rocznie 24 zł. — półrocznie 12 zł. — kwartalnie 6 zł. — miesięcznie 2 zł.

przesyłka pocztowa za granicę: do całych Niemiec: rocznie 50 marek — kwartalnie 12 marek 5 sgr. — do Francji, Anglii, Belgii, Włoch i Szwajcar: rocznie 80 franków — kwartalnie 20 franków.

Numer kosztuje 10 centów.

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Od Wydawnictwa.

Z nowym kwartałem upraszamy szan. czytelników o wczesne nadesłanie prenumeraty dla uniknięcia reklamacyj i uregulowania nakładu.

Przedpłata na Dziennik Polski wynosi:

We Lwowie bez przesyłki pocztowej:

rocznie	18 zł.	—	ot.
półrocznie	9	—	—
kwartalnie	4	—	50
miesięcznie	1	—	50

Na prowincji z przesyłką pocztową:

rocznie	24 zł.	—	—
półrocznie	12	—	—
kwartalnie	6	—	—
miesięcznie	2	—	—

Lwów 4. kwietnia.

Kiedy stronnictwo centralistyczne było w Austrii u steru, postępowało ono z opozycją z takim cynizmem, że zapominało w końcu o wszelkich względach przyzwoitości parlamentarnej. Czy słyszano kiedy, aby za czasów panowania partii chabrusewej wybrano przewodniczącym ważniejszej komisji członka opozycji? Prasa tego obozu błyskawicznie podniosła krzyk, wzywając o pomście do niebios za taką wielką koncesję dla mniejszości, którą nazywała, jakby na urągawisko, zarofaną, konserwatywną, klerykalną i o zgrozo! narodową, windykując tylko dla siebie liberalizm prawdziwy.

W jednej z mów swoich powiedział poseł Hauener centralistom na pocieszenie, że i w opozycji można się wiele nauczyć. Słowa te szanownego posła naszego przypominały się nam dziś, gdyśmy się dowiedzieli o dwóch lekacjach, danych przez stronnictwo prawicy tak zwanemu stronnictwu wiernokonstytucyjnemu.

Pierwszą lekcję przyzwoitości parlamentarnej otrzymali od stronnictwa prawicy w Izbie panów, którego członkowie, zasiadający w komisji dla reformy wyborczej, nie wahali się wybrać przewodniczącym Schmerlinga.

Drugą, o wiele lepszą naukę zawdzięczać będą liberałowie austriaccy, jak się lubią nazywać, właścicielom większych posiadłości w Czechach.

Przy wyborach do Izby poselskiej z tej kurji zgodzili się obydwie stronnictwa na liczbę posłów, z każdego obozu wybrać się mających i przeprowadzić na tej podstawie wybory.

Niebawem opróżniony został jeden mandat poselski z tej kurji, z powodu powołania hr. Thuna do Izby panów. Stosownie tedy domagali się Czesi, aby w miejsce hr. Thuna, który należał do obozu narodowego, wybrany został kandydat czeski ks. Lobkowitz. Lecz wiernokonstytucyjna szlachta oświadczyła, że nie czuje się już związana kompromisem i postawiła kandydaturę własną.

Mimo dotychczasowej przewagi centralistów w kurji większych posiadłości czeskich, przeszedł kandydat narodowy, a wiernokonstytucyjni ponieśli dwójka klęskę, bo naipierw dowiedli braku poczucia honoru, tamując samowolnie kompromis, a powtórnie odkryli swoją zupełną niemoc, odnosząc porażkę na stanowisku, na którym dotychczas zawsze zwyciężali.

Teraz opróżniony jest w tej samej kurji drugi mandat poselski, który złożył p. Pretis. Czesi, pragnąc rzetelnie dotrzymać kompromisu, postanowili głosować na kandydata centralistycznego, uważając za rzecz słuszną, aby w miejsce po-

sła wiernokonstytucyjnego wstąpił do Izby poselskiej znówu poseł tej samej barwy politycznej.

Postępowaniem tem złżyli Czesi świętym dowód swojej dojrzałości politycznej i wspaniałości myślności, zwłaszcza, że mając większość za sobą, mogli łatwo odplacić centralistom pięknem za nadobne. Przeciwny zaś obóz tak zwanych wiernokonstytucyjnych powinien sobie teraz przypomnieć słowa posła Hausnera, że i w opozycji można się czegoś nauczyć i od czasu do czasu warto dla nauki być w mniejszości. Prawica Izby panów nauczyła ich przyzwoitości parlamentarnej, a Czesi co najmniej taktu politycznego.

Szczęście więc, że prawica przyszła do steru i usunęła liberałów, bo doprawdy potrzebowali nauki, którą nabyć tylko można, będąc w mniejszości. Nie widzimy jednak dotychczas wielkich postępów, chyba błędach dawniejszych. *G. H. Müller Fortschritt und befürd. rtr. Rückschritt.*

Znaczenie torfów w rolnictwie

Pod powyższym tytułem ogłosił pan E. Holowickiewicz, c. k. komisarz lasowy, w połowie stycznia br. szereg artykułów w „Gazecie Lwowskiej”. Praca ta dzieli się na część teoretyczną, w której pan H. stara się podać rolnikowi naukowe wyjaśnienie tworzenia się pruchnicy (humusu) i jej modyfikacji: torfu, tudzież znaczenie dwóch tych produktów przyrody przy procesie odżywiania się roślin; — i na część praktyczną, w której autor zastanawia się nad sposobami użytkowania torfu jako środka nawozowego w rolnictwie.

Praca p. H. jakkolwiek z jednej strony objawia tendencję bardzo dobrą i użyteczną, to z drugiej strony wykazuje w części swej teoretycznej tyle rażących uchybień przeciw naszym zdobyciom fizjologii roślin i chemii rolniczej, że uznając za rzecz właściwą uchybienia te i błędy wykażać i sprostować. Do tego wystąpienia nakłania mnie głównie wzgląd na praktyczność rolników, dla których p. H. pracę swą ogłosił, a których nieprawdziwym a błędnym przedstawieniem kwestji naukowych mógłby z łatwością w błąd wprowadzić.

Pan H. rozpoczyna I. artykuł swej rozprawy temi słowami: „Nasze lasy przedstawiają dowód, że powłoka roślinna zwiększa urodzajność gruntu. Na czystym morskim piasku, na prawdziwym krzemionce, na wydymach bez przymieszki gliny, opadające iglicy sosny, mchy, wrzośy, borowiny i porosty potrafią użyć większej warstwy czasem do znacznej głębokości”. — Już ten pierwszy ustęp, któremu po pobieżnem przeczytaniu pozornie nie zarzuć nic można, zawiera kilka poglądów niezgodnych z prawdziwym stanem rzeczy. Wszakże każdy, jako tako obeznany ze sprawą i warunkami odżywiania się roślin, wie o tem, że na czystej krzemionce (piasku kwarcowym) bez przymieszki gliny, żadna roślina, a więc ani porosty, ani mchy, a tem mniej wyższe organizmy wrośy, borowiny i sosna rosnąć nie mogą, gdyż nie znajdują w czystej krzemionce niezbędnych dla życia pokarmów mineralnych. — Zresztą jest to fałszem, jakoby morskie piaski i wydmy piaszczyste nie zawierały w sobie mniejszych lub większych ilości gliny w kształcie mniej lub więcej drobnego pyłu. Pan H. jednak jest tak mocno przekonany o urodzajności najnieurodzajniejszego gruntu (za który słusznie zresztą uważa czystą „nieposzlakowaną” krzemionkę, że widzi w swej fantazji na tej glebie nie tylko normalnie rozwijające się i owoc wydające roślinki (o czem poniżej), ale nawet rosnące na niej dziewicze lasy, bo oto kilka

wierszy niżej powiada autor: „Popatrzmy na dziewicze lasy na najnieurodzajniejszym gruncie.”

Tuż nieco poniżej wyjaśnia pan H. tworzenie się „pruchnicy” (właściwie i powszechniej nazywanej „pruchnicą”) temi słowami: „Skoro bowiem życie roślinne ustaje i tworzywo roślinne wystawione na wpływ wilgotnego powietrza, wtedy wskutek przejścia kwasorodu powietrza powstaje fermentacja zgnięcia, która całkiem rozkłada roślinę. Tworzywo drzewa przejmując kwasoród z powietrza, ten łączy się z węglem, tworzy węgiel, który uchodzi jako gaz, a stosunkowo uchodzi także woda. Przy dalszym rozkładzie rozdziela się związek komórek, drzewo rozpada się w proch, jaki widzimy w dziuplach drzew. Jest to nasza żywna ziemia ogrodowa.”

Gdyby pan H. oprócz tych błędów naukowych, jakie w tych kilku zdaniach się mieszczą, a które starać się będę wyjaśnić i sprostować, żadnego więcej w swej rozprawie nie popełnił, (czego niestety nie można autorowi przyznać), to już te wystarczająco czytelnikowi do wyrobienia sobie przekonania, że pan H. z dzisiejszym stanem fizjologii roślin jest prawie zupełnie nieobeznany, że zatem powinien był pan H. rozpatrzyć się wpięrow dokładnie w najnowszych zdobyczach tej nauki, zanim wystąpił z tak ważną sprawą wobec publiczności rolniczej. A nie łatwiejszego, jak publiczność tę, a przynajmniej znaczniejszą jej część, która z łatwych do zrozumienia powodów nie jest w stanie śledzić każdego kroku postępującej naprzód nauki, fałszywemu tłumaczeniu zjawisk fizjologicznych, w żywej i umarłej roślinie się odbywających, w błąd wprowadzić i do wyciągania fałszywych wniosków spowodować. — Ustęp przytoczony powyżej mieści w sobie, jak powiedziałem, kilka rażących błędów, a mianowicie: 1) Pan H. mówi, że „w skutek przejścia tlenu powietrza, powstaje w roślinie obumarłej fermentacja zgnięcia”, kaže się tem samem czytelnikowi domyślać, że fermentacja powoduje kwasoród, gdy tymczasem powodem fermentacji są, jak wiadomo, najniższe ustroje organiczne, stojące na granicy między światłem zwierzęcym a roślinnym. Na podstawie tego samego zdania pana H. stanowczo należałoby twierdzić, że pierwszy impuls do zamiany obumarłego ciała roślinnego w pruchnicę nadaje jakiś ferment. Tymczasem jest to rzecz bardzo wątpliwa, a kwestja ta zupełnie otwarta. I tak dr. R. Hartig, który położył najznakomitsze zasługi około zbadania przyczyn i objawów psucia się drzewa, w dziele swoim p. t.: „Zersetzungserscheinungen des Holzes” (1878) bardzo powściągliwie, aby pierwszym powodem pruchnienia (Vermoderung), był jakiś ferment i uważa ten proces rozkładu wyłącznie jako skutek samego utleniania. A nawet jest według twierdzenia R. Hartiga rzeczą wcale niepewną... czy gnicie (Faulnis) roślin, (które się odbywa w obumarłem ciele roślinnem, obfitem w składniki azotowe, przy słabym tylko przystępie tlenu, albo bez przystępu tlenu jest w pierwszej luji powodowane obecnością jakich ustrojów organicznych. 2) Nieprawdą jest, że tlen łączy się z węglem wytwarzając „węgiel” t. j. sol jakąś (a nie gaz „bezwodnik kwasu węglowego”). 3) Bardzo się myli pan H. mówiąc, że czysta pruchnica sama przez się stanowi „naszą żywną ziemię ogrodową”, a więc najzwyklejszą glebę. Przeciwnie to zdanie stoi w diametralnej sprzeczności z tem, co pan H. przy końcu I. artykułu swej pracy słowami Ville’a słusznie powiada, a mianowicie: że sama pruchnica, nie będąc w wodzie rozpuszczalna, nie może wcale roślinom, zieleni opatrzonemu, służyć bezpośrednio za pokarm. Czysta pruchnica ułatwia tylko roślinom przyjmowanie mineralnych pokarmów (korzonkami), a to przez to, że z jednej strony

przekształca nierozpuszczalne w wodzie mineralne składniki gleby w pożywny pokarmy roślinne, a z drugiej strony wytwarza przy obecności i współdziałaniu alkaliów, z wywiazującego się przy jej rozkładzie amoniaku kwas azotowy, który łączy się z alkalkami w azotany tychże alkaliów, dostarczając roślinie niezbędne dla ich życia azotu. Jak więc widzimy, nie może czysta pruchnica, nie zmieszana z mineralnemi składnikami ziemi, uchodzić za „żywną ziemię ogrodową.” (C. d. n.)

KORESPONDENCJE.

Odessa 1. marca.

Dziś przed południem odbył się pogrzeb zamordowanego Strelnikowa z wielką pompą; był na nim generał-gubernator Gurko, dowódca korpusu generał Ganecki, gradonaczelnik Kosakowski i prawie wszystkie figury rządowe, wraz z reprezentacją miejską. Nie potrzebuję mówić, że asystowało wojsko w wielkim komplecie i mnóstwo żandarmów. Pogrzeb odbył się spokojnie. Zwłoki pochowano na miejskim cmentarzu. Za trumną postępowała żona zabitego i jego siostra, które mieszkają z nim w Kijowie, i zaraz ztamtąd pospieszyły po odebraniu telegramu zwiastującego o śmierci generała. Macie już zapewne tużsame gazety, donoszące o sposobie, w jaki został zamordowany Strelnikow, a więc tylko kilka szczegółów, których nie znalazłem w wspomnianych dziennikach. I tak — ten co zabił generała, nie do kabrioletu, lecz wprzód skoczył miał do wozu węgla, stojącego na ulicy, spodziewając się, że wozem tym przedź dojedzie do kabrioletu, aniżeli dobieży piechotą. Właściciel wozu, który stał obok, czy też z szynku wychodził, widząc że ktoś umyka z jego koniem, pewny że to złodziej, zaczął krzyknąć „łapajcie.” Na krzyk wołającego, przedchodnie poczęli przebiegać drogą umykającemu, co widząc ten wyskoczył z wozu, i dopiero gdy już dotarł do kabrioletu, rozpoczął walkę z chcącymi go ująć. Ci zrazu nawet nie wiedzieli kogo mają w ręku; dopiero policja domyśliła się, że musi być to ten, co zabił Strelnikowa.

Za prawdziwość tej wersji nie ręczę, bo jak zwykle w podobnym wypadku, mnóstwo obiega opowiadań, jedno drugie zbijających. To tylko pewna, że na dwie godziny przed wypadkiem mieszkający ulicy, zwanej Mikołajowskim bulwarem, zdziwieni byli nieco, że dwóch młodych ludzi, z których jeden powoził, a drugi siedział za pana, zadzwyżając tegim kłusem ciągle jeździli tam i nazad po bulwarze, widocznie jakby próbując pięknego siwosza, czy dobrze chodzą w zaprzęgu. Zwrócił na to narazem uwagę i „gara-dowej”, t. j. policjant, i zatrzymawszy kabriolet, przypomniał, że nie wolno tak szparko jeździć, bo mogą kogo strasować, dodając, że jeżeli go nie usłuchają, to zmuszony będzie ich aresztować. Młodzieńcy usłuchali i odjechali zwykłym kłusem. Jest to fakt prawdziwy — we 20 minut potem padł strzał.

Jeszcze jedno. Powiadają, że nazwisko tego, który zastrzelił Strelnikowa, było zanotowane w pugłaresie tego ostatniego, jako nazwisko osoby, którą miał kazać jeszcze tego samego dnia aresztować. Być bardzo może, że było to tak istotnie, ale jak dotychczas nazwiska sprawców zamachu, nie są znane szerszej publiczności.

Proces ich nie da na siebie długo czekać, bo śledztwo zostało już ukończone — i sprawa poszła do sądu.

dze leżały połamane zabawki, na stołkach niedojedzone kromki chleba i...

Z dnia na dzień żyli wśród bezustannych trosk i kłopotów, a kiedy Henryk nieraz uskarżał się na ociężałą pracę, myślała ona: „Ciekawam, kto z nas cięższą ma pracę?”

Z jednego tylko powodu była ona szczęśliwsza od męża. Nie miała najmniejszego wyobrażenia o filozofii, a gdy zdarzyła jej się wolna jaka od zajęć chwili, w której mogła pomyśleć o sobie i dla siebie, wtedy wyobrażnia jej szła inną drogą.

Nie miała do czyszczenia srebra, ani złota i klejnotów, aby ubrawszy się w nie bawić się sobą. Ale w najgłębszym zakątku jej serca ukrywały się wspomnienia z pierwszego roku małżeńskiego pojęcia, z tego czarnego roku miesiecy miodowych. Te wspomnienia zdobyła ona i idealizowała coraz więcej tak, że w końcu one od roku do roku były jaśniejsze i więcej miały uroku.

Ale choć straszkona matka w skrytości odda-biała się tem wspomnieniami, nie były one przecież tak silne, aby ich blask pozwalał jej zapomnieć o teraźniejszości. Piękny sen o dawnym złotowłosym aniołku z niebieską wstążeczką we włosach niszczyl widok dziecka, które w ogrodzie obszarpane, palcami grzebało w piasku. Sen przerywał się. Był to sen ciężki po zażyciu morfiny.

Kiedy w domu ją zawołano, albo jedno z dzieci, z guzem na czole, wpadło krzycząc do pokoju, sen zniknął, a biedna Marja z obliczem pełnem wyrazu bezradnej znużenia, wracała znów do zwykłej swej pracy i do trosk swych zwyczajnych.

Tak się działo temu małżeństwu; w ten sposób toczyło ono walkę z życiem dając naprzód i oboje ciągnęli ciężkie jarzmo, ale czy ciągnęli je wspólnie i dokąd?... Jest to rzecz smutna, ale prawdziwa; kiedy żłób pusty, konie gryzą się między sobą...

Była herbata proszona u panny Róży. Sama

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują we Lwowie:

Biurow Administracji „Dziennika Polskiego” przy ulicy Bykustskiej 1. 2, w domu p. Bernsteina; we Wiedniu, Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei, Szwajcarii i Wrocławiu pp. Haasenstein et Vogler; we Wiedniu A. Oppel R. Mosse, Retter i Spt.; w Warszawie Reichman et Fendler Biuro anonów; w Paryżu pułkownik Kaczkowski Faubourg Poissoniere 23. — Ogłoszenia przyjmują Agencja p. Adama Ciborowickiego Rue Clement 4 Paris.

Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 6 centów od miejsca objętości jednego wiersza drobnym drukiem (petit.) Listy z pieniędzmi mają być przesyłane franc. do Administracji „Dziennika Polskiego”. — Listy reklamacyjne nieopieczętowane nie podlegają opłacie.

Reklamy w rubryce „Nadesłane” 20 ct. od wiersza.

Powstanie w Krywoszy.

Telegram „Dz. Polsk.”

Wiedeń 3. kwietnia. (Raport urzędowy). Po skutecznieniu operacji wojskowych w Zagorzu, wojsko zajmowało się rekonesansami między Driną a granicą czarnogórską.

W pobliżu Tencusicy ukazały się oddziały powstańcze, które zamierzają przejść wzdłuż granicy czarnogórskiej w okolicy Foczy. Jednak kolonna wojska naszego uderzyła na nich pod Izwarem. Powstańcy zostający podobno pod dowództwem Ibrahima bega, Katalii, Jusufa bega i Czen-giecia cofnęli się po krótkiej utarczce do Wikoczy.

Pułkownik Zambauer spotkał 28go marca pod Zecewagławą 50 powstańców, którzy po wymianie kilku strzałów uciekli, zostawiając 1 zabitego i żywność, a unosząc dwóch rannych. Tak samo ratował się uciekącą drogą oddział, pozostawiając dwa zwierzęta juczne z żywnością. Ścigająca ich kolonna obozowała w Plesie i Zecewagławcu a następnie obsadziła Bastacze.

Obachid wyruszył 29. marca z Foczy ku Kuslatowi. Przeszedłszy Rudą Gławicę, spotkał powstańców, którzy się szybko cofnęli. Dalszy marsz odbywał się ku Celebicom w dwóch kolumnach. Pod Hocewem starali się powstańcy stawiać opór. Po kilku salwach artylerji powstańcy opuścili stanowisko. — Pod Welewem kamieci stawili nowy opór, gdzie trwał bój aż do nocy.

Dalsza utarczka odbyła się pod Kreczą. Straty wojska nieznaczne. Pod Staniewobrodem przychwycono powstańców na przeprawie przez rzekę. Pod ogniem artylerji zatopiona jedna z tratw. Około dwóchset uszło za rzekę, reszta uciekła wzdłuż rzeki, nie można jednak było spuścić się dość spieszenie ze skał stromych, aby ich doścignąć. Powstańców padło 89, liczby tych, którzy utonęli, trudno dociec. — Pod Welewem znajduje się jeszcze garstka powstańców nad samą granicą czarnogórską.

W telegramie „Politik” z Wiednia czytamy: Jeżeli dygnitarze wojskowi, a zwłaszcza też szef sztabu generalnego baron Beck, na którego zdaniu polega cesarz głównie, zgodzi się na projekt feldmarszałków — poruczników Salisa i Jowanowicza, aby zamiast fortyfikacyj w wielkim stylu ograniczyć się na zbudowaniu karauli i nfortyfikowanych koszar mogących pomieścić batalion wojska, kosztu okupacji i pacyfikacyj wyniosłyby 25 milionów, t. j. zaledwie połowę tego, ileby kosztowały wielkie fortyfikacje. Obaj ministrowie skarbu będą popierać na wspólnej konferencji ministerjalnej po Wielkiej nocy tańszy system fortyfikacyjny.

Rada gminna w Dubrowniku uchwaliła przedstawienie do rządu, aby pomyślał o budowie kolei żelaznej z Grawozy przez Lubinie, Stolec, Mostar i Konicę do Serajewa. Kolej ta łączyłaby Adriatyk w poprzek Hercegowiny ze stolicą Bośni. Długość trasy oblizająca na 40 mil, a koszt na 28,591.475 gl. Dalmatyjskie miasta w ególe popierają ten projekt, a obywatelstwo tamtejsze obiecuje sobie więcej po nim, niż po orężnej pacyfikacji.

SPRAWY ZAGRANICZNE.

Petersburg 2. kwietnia. Jeszcze kilka szczegółów o rozstrzelaniu Suchanowa. Wywieziono go, jak powiada korespondent dziennika „Bieser Tagblatt”, o godzinie 5 z rana, w zakrytym powozie, wprost z fortecy, do stacji kolei baltyckiej. W dwie godziny potem, tj. o 7. pojeźdź pośpieszny stanął w Oranienbaumie, tuż w pobliżu portu; pojeźdź składał się z dwóch wagonów, jednego I klasy, drugiego 2; w tym ostatnim zamknięty był

zaproszono panny, „bo zameżne kobiety są nadto prozaiczne”, mówiła panna Róża.

— Ah, naturalnie — zawołała Ludwika.

Uspokojenie było wesołe, rozmowa toczyła się żywo, a kiedy już obszedła całe miasto, dotknęła narazie i domu Henryka. Wszyscy obecni zgodzili się na to, że jest to nieszczytne małżeństwo i biedna rodzina. Jedni wyrażali swą litosć, drudzy nie szczędzili nagany.

Panna Róża uroczysto w końcu zabrał głos: — Ja mogę państwu powiedzieć, w czem leży cała wada tego małżeństwa. Znam doskonale stosunki i znam je nie od dzisiaj. Marja za czasów panieńskich jeszcze była zbyt wyrachowana i miała w sobie coś prozaicznego, co prawdziwej i szczerzej miłości wprost się sprzeciwia. Skłonność ta później się rozwiała jeszcze bardziej i mści się obecnie straszliwie na obojgu; zapewne dochodów wielkich nie mają, ale oż znaczy to wszystko w obec wzajemnej miłości? Boć szczęście nie leży w pewnością w bogactwie. Czyż w ubogiej chatce nie jest właśnie miłość najpotężniejsza? A zresztą, któż smie ich nazywać ubogimi! Czyż Bóg nie pobłogosławił ich związkowi zdrowiem i świętami dzieciakami? Oto ich bogactwo! A! gdyby ich serca przepełniła prawdziwa, silna, szczerza miłość, wtedy... wtedy...

Panna Róża ajęknęła się.

— Wtedy? — zapytała jakaś młoda dama.

— Wtedy — ciągnęła panna Róża uroczysto dalej — wtedy i życie ich zupełnie inny by przybrało kierunek.

Młoda dama splonęła rumieńcem wstydu. Nastąpiła chwila milczenia, podczas której słowa panny Róży wnikały w serca obecnych. Wszystkie cnuły, że słowa te są prawdą. Wszelki niepokój, wszelka wątpliwość, jaką czuła może która z pań obecnych, zniknęły i wszystkie wzmożone zostały w swej wierze w prawdziwą, silną, szczerzą miłość, bo wszystkie były... niesamotne.

K O N I E C.

Miłość i prawda.

NOVELA.

(Dokończenie.)

Pierwszy rok po ślubie przeszedł im niby sen czarowy. Kiedy Marja pokazywała złotowłosego aniołka przyjaciółkom, wyglądała w tej chwili jak obraz radości macierzyńskiej, a panna Róża mówiła wtedy: — Oto prawdziwa miłość! Ale wkrótce owo „gniazdko” pani Albertowej było za ciasne; rodzina pomnażała się, a dochody stały na miejscu. Codziennie nowe rośły troski i nowe obowiązki. Marja starała się wszystkiemu zapobiec. Nie jest to obowiązek zbyt idealny uważać nad domem przepelnionym dziećmi, nie mając środków zaspokojenia, choćby tego wszystkiego, co koniecznem jest do życia i zdrowia. Marja była więc w ciągłych kłopotach. Trosząc się od rana do nocy, straciła dawny humor wesoły i nieraz w rozpacz pytała siebie: Czy tak być powinno?

Patrzyła na ten zapal, z jakim młode dziewczęta szukała meżów, na ten brak zastanowienia mężczyzn, którzy ofiarowują im swoje ramie. Myślała o swych własnych doświadczeniach i zdawało się jej, że jest ofiarą jakiegoś bożka ironji. Ale myśli ta była jej grzechem. Marja o-trzymała bardzo staranne wychowanie.

Od pierwszej chwili przyswiewcały jej ideały życia. Ona wiedziała, że najpiękniejszą na ziemi jest miłość. Ta miłość wyższa, jest nad rozum, ona go właściwie oświeca, jest jej źródłem małżeństwa. O dzieciach nie myślała nigdy. Była dziewczyną, nauczono ją rumienić się w chwili, gdy o tem była mowa. Od młodości czuwała nad tem, aby do rąk jej nie dostała się żadna

niemoralna księżka. Marja czytała nie jedno poważne dzieło o obowiązkach kobiet; wiedziała, że szczęściem jej jest miłość mężczyzny, a jej przeczuciem był żona. Czuła i oburzała się na złość ludzką, ile razy widziała, że ktoś staje w drodze kochającej się parze, ale wiedziała także, że z każdej walki miłości w końcu wycho-dzi zwycięzko. A kiedy ludzkie ginęły w walce z życiem, to ginęły dlatego, że się rzekli ideału, w który ona wierzyła, nie wiedząc właściwie, gdzie go szukać i na czem on zależy.

Znała i ukochała poetów, których jej wolno było czytać. Wiele ustępów erotycznych rozumi-ała tylko w połowie, ale ta połowa właśnie była tak pociągająca, tak czarowna. Wiedziała, że małżeństwo jest rzeczą poważną, bardzo poważną, do czego należał kapłan i że ślubu zawierają się w niebie tak samo, jak żaręciny w sali balowej. Lecz przedstawiając sobie w młodych latach ten poważny stosunek, widziała przed sobą niby las zaczerpawny, w którym amorki wiją wieniec, boćciani znoszą owe złotowłose aniołki — a przed tą małą chatą tam w głębi, dość wielką do pomieszczenia wszystkich rozkoszy świata, siedzi młoda para i patrzcie na siebie, z oczu swoich pije niewypowiedziane słodycze. I nikt nie miał tłu niemuśniewości, aby jej powiedział: Za pozwoleniem, łaskawa pani, bądź tak dobrą i pójdz z mną zobaczyć odwrotną stronę tego medalu. Cożbyś powiedziała, gdyby to wszystko nie było niczem więcej, jak tylko dekoracja, malowana grubym pędzlem na płótnie!

Teraz żona Henryka ma aż nadto często sposobność oglądać tę dekorację z drugiej strony. Pani Albertowa odwiedzała ją początkowo dwa razy dziennie, nie szczędząc rad i wskazówek. Henryk i jego żona byli nieraz znużeni tą natrętnością, ale oni jej mieli tyle do zawdzięczenia.

Z czasem pani Albertowa ochłodziła w zapale,

Ponieważ dom młodej pary nie był utrzy-mywany tak czysto, wzorowo i porządnie, aby mogła być dumna ze swego dzieła, pani Albertowa pojawiała się coraz rzadziej, a kiedy nieraz Marja zwróciła się do niej prosić, pani naczelnikowa wsiadała na tak wysokiego konia, że młoda mę-zatka w końcu odwróciła się od niej ze wstrętem.

Ale kiedy w towarzystwie mówiono o Henryku i litowano się nad biedną żoną jego i tylni drobnymi dziećmi, których w stosunku do szczy-płych dochodów niepodobna było wyżywić, wtedy pani Albertowa zabierała głos:

— Mogę pańom zapewnić, że gdyby Mania miała dwa razy tyle dochodu, a nie miała żad-nych dzieci i to by nie wystarczyło... No, uważa-jecie, ona jest... — i czyniła przytem ruch taki, jakby oboma workami rozsypywała zboże na wszystkie strony.

Marja rzadko uczęszczała w towarzystwa; a kiedy przyszła w swej zmienionej po raz dziesią-ty sukience z czasów panieńskich, to usiadła za-raz samotna w kąciaku, lub rozmawiała z jakąś matką, będącą w podobnem jej położeniu, o drożysie i wymagających coraz więcej sługach.

A młode panie, otoczone gromem mężczyzn, siedząc na sali balowej, lub w pokoju, gdzie naj-wygodniejsze do wypoczynku można było zna-leźć krzesła, szeptały do siebie:

— Ach, jakaż to nieznosna rzecz, że te mło-de kobiety nie umieją mówić o niczem jak tylko o swem gospodarstwie i dzieciach.

W pierwszych chwilach odwiedzali nieraz Marję przyjaciółki. Były one zachwycone prze-słiznięciem mieszkaniem, a małe złotowłose aniołki formalnie strzedz trzeba było przed ich pożądl-iwym wzrokiem. Lecz teraz było całkiem inaczej. Gdy która z nich obecnie zabłądziła do swej przyjaciółki, nie widziała nigdy czysto ubranych aniołków, z niebieską wstążką we włosach. Dzieci nigdy nieprzygotowane do przyjmowania wizyt wypędzało rzem przedź z pokoju — na podło-

delikwent ze strażakami go żandarmami; przez całą drogę, ubrany w starą siermięgę aresztanta, i takąż czapkę na głowie, nie przemówił ani słowa. O godzinie 7. minut 10 przywieziono Suchanowa do portu, gdzie już stały przygotowane dwa parowe barkasy; Suchanow zamknął do kajuty jednego z tych barkasów, znowu ani słowa nie przemówił, przez cały czas pływania do Kronsztafu. O godzinie trzy kwadranse na 8 przybito do portu kronsztańskiego; czekał już tam prosty furgon lazaretowy jednego z kronsztańskich szpitali; wsadono doń delikwenta z barkasu, otoczono i ekipażem marynarki wojennej i ruszono na miejsce egzekucji. W furgonie, oprócz Suchanowa, znajdowało się 2 żandarmów i pop w żółtym ornatcie. O godzinie 8. minut 10 furgon stanął na placu egzekucyjnym, pomiędzy bramą kronsztańską i bramą cytadeli. Z wałów i stoków fortecznych patrzyło kilka tysięcy publiczności, pomiędzy którą przebiegał mundur. Wnet wojsko uformowało czworobok otwarty, podsunęły się plutony z każdego ekipażu, mając po jednym officerze na czele—wpuszczono furgon do środka, i rozpoczęła się parada śmiertelna. Komenderował nią kontradmirał Kruzensztern. Naprzód wysadzonego z furgonu Suchanowa oprowadzono wzdłuż wszystkich szeregów, a potem dopiero postawiono w miejscu, gdzie czekał fatalny słup nad grobem gotowym, na czarno pomalowany; obok niego stał pop. Uderzono w bębn i traby, wojska zaprezentowały broń, kazano Suchanowi zdjąć czapkę, wystąpił naprzód lejtnant marynarki Sergiejew i począł czytać wyrok. Czytanie trwało minut 20. Przez cały czas czytania, Suchanow, tak samo, jak przez całą drogę, ani słowa nie wyrzekł; zauważano tylko, że w miejscu gdzie wyrok mówił, iż kara jego przez powieszenie zamieniona została na rozstrzelanie, zbladł nieco i poruszył się. Po odczytaniu wyroku przystąpił pop i rzucił kilka słów pociechy; Suchanow słuchał z uwagą, ucałował krzyż i biblię i przemówił kilka słów do popa, ale co — nie każdy mógł słyszeć. Schwycono go nareszcie i poczęto przywiązywać do słupa. Nie stawiał oporu, spoglądał spokojnie po otaczających, a tylko gdy mu już zawieszano oczy, poczuwszy, że opaska zwolniała, prosił głosem zwykłym, aby mu ją lepiej zawiązano. Na dany znak, wszyscy się cofnęli, podeszła dwunastu żołnierzy z marynarki, komenderujący nimi podoficer skinał chustką, padło dwadzieścia strzałów — i już po Suchanowie. Zabito go od razu; ani drgnął. Odwieszano go od słupa, stosownie do prośby, jaką był wyraził za życia na kilka chwil przed śmiercią, złożono trupa na dwie minuty do dołu, następnie wyjęto, położono w prostej trumnie z drzewa jodłowego i odwieziono na cmentarz.

Organ Aksakowa *Rus* opowiada w ostatnim numerze o poematach serbskich i bułgarskich bezimiennych po największej części a opiewających czyn wojenne Słowian południowych i Rosjan z epoki 1876—1878. Tendencja tych utworów zdaje się polegać na tem, że Rosji winni chrześcijanie bałkańscy zawdzięczać swe wyzwolenie. Oprócz bezimiennych figurują tu również i poeci z ustaloną już popularnością i renomą w tym kierunku. Tak np. jeden z takich utworów został rozrzucony po Serbii w stu tysiącach egzemplarzy do roku 1880. W Belgradzie wszyscy znają niewiedomego Jeremiasza Karadżyća, który od lat 30 nie robi tylko wydaje i kolportuje pomienione utwory. Za jego pośrednictwem świeżo skomponowane ludowe pieśni wojenne i patriotyczne rozchodzą się po zakątkach nowego królestwa serbskiego, a na wet dostają się po za jego granice.

Treść tych utworów zawiera się w sławieniu bohaterów serbskich, Horwaciowicz, Belmarkowicz, tudzież rosyjskich generałów Czerniajew, Hurki, Skobieleva i innych.

Niejaki Puliewsky z Sofji, którego *Rus* mieni znakomitym leksykografem i znawcą dyalektów macedońskich, wydał też w tych czasach zbiorek pieśni ludowych bułgarskich kursujących p. Macedonji p. t. „Macedońska Pesnarka”. Są tu legendy bohaterów, poezje liryczne, oraz cały poemat zupełnie świeży a utrzymujący, że już za Aleksandra Macedońskiego, kraj ten był ożywiony aspiracjami słowiańskimi.

KRONIKA.

Lublin, 4 kwietnia.

Wiadomości osobiste. Hr. Nikodem Potocki, właściciel dóbr, wybrany został członkiem Rady powiatowej tłumackiej, zaś hr. Stanisław Drohojowski, członkiem Rady powiatowej nowotarskiej z grupy większych posiadłości. — P. Edward hr. Mostowski, rodem z Wilna, otrzymał 3. b. m. na uniwersytecie Jagiellońskim stopień doktora praw. — W Gracu zmarł radca dworu Myrbach, który piastował przed laty godność szefa rządu krajowego w Bukowinie.

Kwesta. W wielki piątek i sobotę będą kwestowały przy grobie Bożym w kościele katedralnym pp. hr. Alfonsyna Dzieduszycka, hr. Justyna Koziebrodzka, hr. Paulina Łosiowa, baronowa Maria Hagen, pani Stefania Pietruska, hr. Izabela Russocka i hr. Klementyna Szebekowa. Kwesta ta przeznaczona jest na grób Jerolimski i odnowienie konwentu PP. Saramen'ek.

Stypendja. Są do nadania dwa stypendja z funduszu im. Hipolita Oczajkowskiego, każde o rocznych 300 zł. Stypendja te przeznaczone są wyłącznie tylko dla młodzieży imienia Oczajkowskich lub Horodyskich, uczęszczającej do szkół publicznych początkowych, średnich lub wyższych, któregośkolwiek zawodu lub rodzaju. Pierwszeństwo mają młodzieńcy należący do stanu szlacheckiego, a po tych inni Oczajkowscy lub Horodyscy, osobliwie zaś synowie oficerów, urzędników lub księży ruskich, tak w kraju, jako też i we Francji urodzonych. Kandydaci winni wnieść podania swoje za pośrednictwem przełożonej władzy szkolnej do Wydziału krajowego, najpóźniej do końca bież. miesiąca i załączyć metrykę chrztu, świadectwo uobóstwa i ostatnie świadectwo szkolne.

Również wakuja dwa a względnie trzy stypendja z fundacji im. hr. Agnora Gołuchowskiego. utworzone przez gminy i mieszkańców byłego powiatu Radymieńskiego, każde po 55 zł. rocznie. O nadanie tych stypendyj ubiegać się mogą młodzieńcy ubodzy, którzy po ukończeniu nauki w jednej ze szkół ludowych gmin byłego powiatu Radymieńskiego do szkół wyższych uczęszczają.

Agitacja rosyjskie. W niższej szkole rolniczej w Dublanach spozstrzegł kierownik lekturę podburzających ruskich broszur towarzystwa Kackowskiego. Śledztwo zarządzone, a wynik ewentualnie przedłożony zostanie władzy kompetentnej. Proboszcz ruskich w Malechowie obok Dublan rozpowszechniał te broszury.

Posiedzenia Rady miejskiej odbędą się we środę 5. i we czwartek 6. b. m. o godzinie 6. wieczorem.

Czytelnia ludowa. Za inicjatywą przewodniczącego oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Przemyśle, prof. J. Lewickiego, mają być założone czytelnie ludowe na przedmieściach Błonie i Zasanie. W tym celu zaprosił wydział burmistrza, dr. Dworskiego, duchowieństwo obu obrządków, reprezentację powiatową i kilkanaście wybitniejszych osób z inteligencji i mieszczaństwa na posiedzenie 29. marca br., na którym miało omówić środki, celem podniesienia oświaty niższych warstw miasta Przemyśla. Przy ożywionej dyskusji, jaką prowadzono, zwrócił uwagę dr. Dworski, iż nie należałoby się ograniczyć na rozszerzaniu oświaty w samym mieście, ale zakreślić sobie większy cel i usiłowania rozciągać na cały powiat. Dr. Tarnawski popierał tę myśl, którą też przyjęto i wnosił dodatkowo, iż należałoby się skomunikować z istniejącem we Lwowie Towarzystwem ku szerzeniu oświaty ludu, a to celem jednakowego działania.

Mianowania. Naczelny dyrektor poczt nadał posady pocztmistrzów: w Grzymałowie córce byłego tamtejszego pocztmistrza Leokadii Pazirskiej, a w Zimogrodzie byłemu pocztmistrzowi Ludwikowi Hellemu; dalej posady ekspedjentów pocztowych: w Cle ekspedytorkę Zdzisławie Strzeleckiej, w Słobodzie Rungurskiej ekspedytorkę Filipinie Wolfart, w Turce pod Kołomyją urzędniczkę tamtejszych wyrobów fabrycznych Edmundowi Dannerowi, w Kętach ekspedytorkę pocztową Jakobowi Węgrzynowiczowi, w Gajach Wyżnych ekspedytorkę pocztową Jadwidze Guniwiczowej, nareszcie przeniósł ekspedienta pocztowego Antoniego Lewickiego ze Staregośola do Kranzbergu.

Przeniesienia. Naczelny dyrektor poczt przeniósł oficjalną pocztową Witolda Zielenkę z Przemyśla do Krakowa, a asystentów pocztowych Ludw. Planera z Brodów do Krakowa, Gustawa Elsnera z Krakowa do Brodów i Fran. Pajaka z Brodów do Przemyśla.

Rada szkolna krajowa kazała usunąć ze wszystkich bibliotek szkolnych dzieło „Gewalt und List Frankreichs gegen Deutschland seit 300 Jahren von Ferdinand Schmidt”.

Upadłość. Sąd krajowy ogłosił konkurs na majątek Pinkasa Brauna, kramarza.

Pożary. W tych dniach zniszczył pożar cerkiew w gminie Probuźnie w powiecie husiatyńskim, z wszystkimi sprzętami kościelnymi i gotówką 150 złr., która się znajdowała w skarbcu. Strata wynosiła około 6.000 złr. i tylko częściowo była ubezpieczona. Przyczyną pożaru, jak się zdaje, było nieostrożne pozostawienie świecy niezgaszonej w świeczniku drewnianym. — Z powodu nieostrożności w Kupnowicach starych, w powiecie radeńskim, porażono czterech włościan, a w Skalaście sześciu gospodarzy. Strata tych ostatnich, nieubezpieczona wcale, oceniona została na 3.500 złr. — Nareszcie w Jamnynie, w powiecie stanisławowskim, zniszczył pożar mienie sześciu gospodarzy, których strata wynosiła 1.953 złr. Dwaj pogorzelcy mieli tylko ubezpieczone zabudowania. I w tym wypadku przyczyną nieszczęścia była nieostrożność. Dochodzenie karne we wszystkich powyższych wypadkach pożaru jest w toku.

Wykas inspekcji a. k. dyrekcyj polskiej z dnia 3. kwietnia. Skradziono pani J. B. z pom. 1. 4 ul. Cybulna pierzeinę wart. 16 złr., panu S. B. z komorki domu 1. 42 ul. Zródlana 11 gołębi, a panu J. K. z kieszeni zegarek srebrny wartości 10 złr. — Straż polic. aresztowała notowaną złodziejkę Marię Dobrzańską, umykającą ze skradzionymi panu E. D. rzeczami.

Krabów 8. kwietnia. O tragicznym zgonie na polowaniu hr. Stanisława Potockiego w Prażce doszły bliższe szczegóły. Hr. Potocki zawołany, ale znany z ostrożności myśliwy, udał się do kniei wraz z swym strzelcem na zamierze ułbicia rogacza. Przechodząc przez plot znać potknął się, bo dabełtowa nabita strótem wystreliła, a nabój cały ugodził upadającego pod bród. Na głos wystrzału strzelec nadbiegł i znalazł swego pana zalanego krwią i już bez ducha. Podobnie tragiczny wypadek na polowaniu zdarzył się o tydzień przedtem w sąsiedztwie Prażki. Młody Adam Jabłński, pełen nadziei jedyny syn poważnego i już sędziwego obywatela poniósł śmierć na polowaniu w skutek nieostrożności.

Posiedzenie członków Towarzystwa „Opieki weteranów z roku 1831”, odbyło się wczoraj dnia 2. kwietnia w mieszkaniu br. Kaliksta Horocha, na którym jednogłośnie obwołany został prezesem Towarzystwa br. Kalikst Horoch, a zastępcą p. Marceli Jawornicki. Następnie w myśl §. 13 ustępu a) statutu, Zgromadzenie zajęło się wyborem 12 członków komitetu zarządczego. Większością głosów wybrani zostali na lat trzy następujący panowie: Fortunat Grawelski, Adolf Tetmajer, Falkenhagen-Zaleski, Dr. Władysław Ściborowski, Antoni Klubkowski, Ksawery Konopka, Jan Kozł, Erard Ciechowski, Dr. Józef Majer, Józef Głęboki, Edmund Różycki, Adriań Baraniecki.

Towarzystwo liczy dotychczas 87 członków, którzy złożyli ofary w ogólnej sumie 1730 złr.

Cyryl Sidolew rozpoczął wczoraj swoje przedstawienia.

Sambor 3. kwietnia. Dziś o godz. wpół do 9 z rana wybuchł pożar na przedmieściu, zwanem Potwórnia, kilkadziesiąt kroków od koszar wojskowych Mödlingera. Pięć budynków mieszkalnych, większa część sprzętów, których wyniesie nie można było, stoła i jedna krowa stały się pastwą płomieni.

Pożary i nieszczęścia nie wyrządzone nie dziwią już u nas nikogo, ale nie mniej przeto przypisujemy nam biedy i nędzy. Że pożary tak częste, to wina braku policji pożarnej, że pożar każdym razem tak znaczne wyrządza szkody, to łatwo da się wytłumaczyć, gdy zważymy, iż cała straż pożarna składa się z sześciu ludzi.

Jarosław 2. kwietnia. Nie pocieszne to zjawisko, że w naszym społeczeństwie do dziś dnia jeszcze się znachodzą ludzie uprzedzeni, którzy nie dbając o dobro narodu i wymagania czasu, kierują się tylko popędami osobistej nienawiści, zrywają węzły braterstwa, kojarząc różne członki społeczności w jedną całość i podburzają zgodyliwych współobywateli naprzeciw siebie. Mamy tu na myśli szanowaną dyrekcję teatru amatorskiego w naszym mieście. Ta zdaje się, wytknęła sobie za cel, aby ludność chrześcijańska zwaśnić i rozbrać z żydowską. Jej repertuar bowiem może wykażać prawie tylko takie komedjki, w których żyd smutną odgrywa rolę. Z najslabszych stron bywa on tutaj przedstawiany. Na zdaje się, wytknęła sobie za cel, aby ludność chrześcijańska zwaśnić i rozbrać z żydowską. Jej repertuar bowiem może wykażać prawie tylko takie komedjki, w których żyd smutną odgrywa rolę. Z najslabszych stron bywa on tutaj przedstawiany. Na zdaje się, wytknęła sobie za cel, aby ludność chrześcijańska zwaśnić i rozbrać z żydowską. Jej repertuar bowiem może wykażać prawie tylko takie komedjki, w których żyd smutną odgrywa rolę. Z najslabszych stron bywa on tutaj przedstawiany.

Niedziw więc, że tutejsza ludność żydowska nie deklaruje się bardzo podobnie przedstawicielom i nie okazuje wielkiej ochoty wydawać grosz na zakupienie sobie obelg. Tem znów gorzej się nasi chrześcijańscy współobywatele i biorą żydom za złe, że tak objętnie się zachowują wobec instytucji narodowej. Aby im za to dokuczyć, poszedł zarząd teatru amatorskiego o krok dalej. Nie poprzestaje on obecnie na doborze sztuk, gorszących ludność żydowską, lecz układa własnym geniuszem komedjki i sarkastyczne, wręcz przeciw żydom skierowane dowcipy, które jako epilog do dawanych komedjek, wygłaszane bywają przez naszych artystów. Tak wyrażono na końcu jednego z ostatnich przedstawień zadowolenie z powodu nieobecności żydów, gdyż utrzymuje się tym sposobem czyste powietrze w sali teatralnej i nie czuje się wzywień tej kasty ludności, u której czynny i cebula stanowią jedyne przysmaki.

Oddajemy to postępowanie pod sąd szan. publiczności, z zapytaniem, czy ono jest stosowne i godnem Polaków, czy nareszcie zgadza się z tem dobrane zrozumiany interesu narodu naszego? Czy w taki sposób ma się wpaść w żydów zamiłowanie do języka ojczystego i uszanowanie dla narodowości polskiej?

W Rożnowie (Roznan) w Morawii ukonstytuowało się Stowarzyszenie celem urządzenia tamże zakładu leczniczego, w którymby mniej zamożni oficerowie, urzędnicy państwowi i krajowi, księża, profesorowie i nauczyciele szkół publicznych — mogli znaleźć pomieszkazanie, usługę, pomoc lekarską, a nawet i pomoc pieniężną. Stowarzyszenie to jest pod protektorem Arkycisława Rudolfa.

W Budapeszte pochowano dnia 2. b. m. zwłoki Ernesta Simony'ego, jednego z przywódców lewicy sejmowej. Był to radykal, pełen zaciętości i tęgości charakteru, a w zawołanie parlamentarnym czynny na wszystkich mataczech dyplomacji, czego dowody złożył szczególnie podczas ostatniej wojny wschodniej. Na grobie miał mowę pamiątkową kołega amarego poseł Helfy.

Nieszczęśliwy wypadek. Z Trenczyna donoszą o fatalnym wypadku, którego ofiarą padła pewna młoda i bardzo piękna kobieta. Była to żona dzierżawcy dóbr, pani Haas, która dopiero przed kilku miesiącami wyszła za mąż. Chcąc odwiedzić męża, zajętego dozorem roboty w polu, wyjechała jednokonnym powozikiem. Nagle koń skoczył w bok, powóz się wyrzucił, a nieszczęśliwa kobieta wpadła w trzaskawisko, w którym utonęła.

Ofiarność ludu. W osadzie Rzgów nad Norem, w powiecie łódzkim, istnieje kościół, zbudowany w r. 1165. Świątynia ta, w czasie rozterek arjańskich, obróconą została na dom modlitwy dla arjańskich polskich i odzyskała swój pierwotny charakter dopiero z ustąpieniem arjaństwa u nas. W ostatnich czasach starożytny ten kościół zaczął się widocznie chylić ku upadkowi — należało zatem przedsięwziąć o gruntownej restauracji. Główny proboszcz odwołał się do ofiarności swych parafian, a ci nie pospakalił grozami! Jakoż w ciągu roku cała świątynia została gruntownie odnowiona, jedyń nie kosztem parafian. Ciż sami mieszkańcy złożyli też, prawie równocześnie, znaczną sumę na wystrawienie obszernego domu murowanego, przeznaczonego na szkołę początkową.

Łondyn 2. kwietnia. Naznaczone na pojutrze stracenie dr. Lamsona odroczone do 18. b. m. w skutek interwencji prezydenta Stanów Zjednoczonych, który zapowiedział „nadążyć pewnych świadectw o umysłowej przeszłości skazańca”.

W parlamencie angielskim, jak już telegraficznie donoszono, toczyły się temi dniami rozprawy nad wnioskiem rządu podwyższenia apanażu (pensji) najmlodszej siostry królowej Wiktorji, księcia Leopolda, z 10.000 na 15.000 funtów szterliń. Rozprawy były nader zajmujące. Książę Leopold, jak pisał, był nader zajmujący. Książę Leopold, jak pisał, był nader zajmujący.

Baron Leopold Neumann, założony profesor uniwersytetu wiedeńskiego, wydał świeżo w języku francuskim (w Paryżu u G. Chamor'a) broszurę, zawierającą obszerną biografię nieodżałowanego J. K. Bluntschli'ego. Praca ta mieści w sobie wiele bardzo ciekawych szczegółów biograficznych i wyborną charakterystykę dzieł Bluntschli'ego. Mimo poważnego nastroju, w jakim jest trzymana, znać w niej rękę przyjaciela, który przedmiotowy sąd uczyniony łączy z szczerzym żalem, po stracie znakomitego współpracownika w wielu naukowych przedsięwzięciach. Na zakończenie broszury, podany jest dokładny i systematycznie ułożony spis dzieł Bluntschli'ego. Rzecz ta pierwotnie pomieszczona była w *Revue internationale de l'Enseignement*, z którego stanowi oddzielną odtisk.

Dr. Ludwik Gumplowicz, docent uniwersytetu w Gracu, zaszczytnie znany autor na polu prawa publicznego, wydał nowe dzieło p. t.: „Nauka administracji z szczególnem uwzględnieniem prawa administracyjnego austriackiego (Verwaltungslehre, mit besonderer Berücksichtigung des österreichischen Verwaltungsrechtes, Innsbruck, 1882, 472 str.). Po wstępie autor podaje wykład nauki: 1) O działaniu państwa mającej na celu zapewnienie bytu państwa; 2) jego wewnętrznego porządku i 3) jego dobrobytu. Pierwsza z nich zawiera się w urzędowaniu siły zbrojnej, finansów i zarządu spraw zagranicznych. Druga, dotyczy: ludności, wymiaru prawa, ustroju władz i urzędów, wreszcie, środków komunikacyjnych. Trzecia wreszcie, odnosi się do dobrobytu materialnego, wyznań i oświecenia, tudzież do urządzeń sanitarnych i dotyczących ubóstwa ludności. Sposób wykładu, jak wszystkie dzieła tego autora, odznacza się szczególną jasnością, połączone z prostą a wykwintną formą wyśłowienia. Pojęcia, co do każdej kwestji, określone są dokładnie, tak że subtelne odwołania nauki, bez żadnej trudności czytelnik uchwycić może. Aby się o tem przekonać, dość przejrzyć pierwsze stronicie najnowszej pracy p. G., na których zasadnicze pojęcia dotyczącej administracji, nauk politycznych i t. d. z wielką precyzją w sposób gruntowny, a dla czytelnika nie nużący są rozbrane.

Bogate w materiał literacki i historyczny noty, stanowią uzupełnienie właściwego wykładu, który przedewszystkiem do pedagogicznego użytku widocznie przeznaczony został. Co także na szczególną uwagę w najnowszym dziele autora zasługują, to systematyka, jasna, racjonalna, ułatwiająca szybkie zorientowanie się w obfitym materiale pracy, a mimo to prosta, nie nużąca, nie pedantyczna. Wielka ilość ksiąg, oddziałów, rozdziałów i t. p., w csem odznaczają się Niemcy, raczej gmatwa, niżeli rzecz samą rozjaśnia. P. Gumplowicz szczególnie

Dziesięć tysięcy całusów. W pewnym mieście w Turynji zebrano się liczne towarzystwo i wśród pogadanki zaczęło debatować nad tem, ile razy na dzień para ludzi zakochanych może się pocałować. Jeden z obecnych kandydatów do stanu małżeńskiego zdecydował się przyjąć zakład o 200 młk, że w ciągu 10 godzin pocałuje się 10.000 razy ze swoją narzeczoną, wynawiając sobie, że co godzina ochłodził się jakimkolwiek napojem. W pierwszej godzinie pocałował się 2.00 razy, w drugiej 1000, w trzeciej tylko 751 razy. Dalszy ciąg nie był możliwym, gdyż narzeczoną dostał silnego drgania warg, a narzeczoną uczuła się chore i popadła następnie

w febrę nerwową. Rezultatem zakładu było odroczenie małżeństwa na rok cały.

Nowy Monte-Christo. W Paryżu zmarł ks. Banos, ochmistrz dworu królowej hiszpańskiej Izabelli. Historia jego jest wielce ciekawa. Pochodzenia nizkiego, bo syn notariusza z Moron pod Sewilą — pojawił się w 25 roku życia nagle w Madrycie, jako ogromnie majątny człowiek. Niezwykła rozrzućnością zwrócił na siebie powszechną uwagę. Rozrzućność ta zjednała mu krótkie nazwę hrabiego Monte-Christo. Zasięgając też na nią, bo oto w jednej nocy przegrał w klubie 500.000 franków. W tym czasie wstąpił do służby królewskiej, a znacznie później otrzymał od królowej Izabelli tytuł księcia. Nie długo potem dostał się tron hiszpański Alfonsowi, który tytuł księcia szczęśliwemu Banos potwierdził.

Towarzystwo Polskie w Kalifornii, jedno z najszlachetniejszych narodowych organizacji w Ameryce, które się odznacza hojnością darów w sprawach narodowych, uchwaliło 14. lutego na posiedzeniu protest przeciw gwałtom i zaburzeniom w Warszawie.

Książę Bismarck, który 1. bm. skończył 67 rok życia, otrzymał z Jever 101 jaj czających z następującym przypiskiem:

Dem Fürsten Bismarck.
Wi bringt Di de Eier, je länger, je lewer
Wi sind und blivt de
Getreuen van Jever.

Mieszkańcy Jever od wielu już lat przysyłają w dniu urodzin kanclerzowi tego rodzaju podarunek.

Losy Europy w dwadzieście stuleci. W tych dniach ma się ukazać w handlu księgarskim spora broszura niemiecka, napisana przez „Proroka” bezimiennego, który na wzór znanej „Bitwy pod Dorking” i „Przyszłej wojny” generała Briallmonta, przeprowadza losy Europy w r. 1900. Według jego prorocstwa, Niemcy za 15 lat rozpoczną powtórnie Francję, pobiją ją, pognebia, nałożą 9 miliardów kontrybucji, potem zagarną Belgię i Holandję, flotę angielską rozbiją i zajęciem niezdobytej wrzeczki Antwerpii ukończą wielkie dzieło swego rozwoju politycznego. „Wenn's wahr ist.”

Gultein zapada teraz najczęstsze dni swego żywota. Szereba codziennie około 20 Sh. za swe fotografie i podpisy, które sprzedaje z bardzo wielkim popytem; ma ich okropny stos na swem łóżku. Za tak zeżniwione pieniądze kupuje gazety i owoc; owoc pochłania najlakomiej, a potem czyta gazety i klepie się po tydkach i brzuchu. Ma czar ny ubiór i czystą bieliznę, jest zupełnie swobodny i mówi, że czuje się szczęśliwym w tem i spokojny jest o przyszłe życie.

Kobiet literatek, według ostatniego spisu ludności we Francji, znajduje się ogółem 2000; z tych powieściopisarek 1200, tłumaczek z obcych języków 400, poetek 300 i publicystek 100.

NADSELANE.

Tanie lekarstwo. Ciężącym na żołądek zaleca się używanie prawdziwych „Molla prosków seidlitzkich”, które przy swojej taniości są bardzo skuteczne. Pudło 1 złr. a. w. W aptekach i handlach korzennych trzeba wyraźnie domagać się preparatu Molla, zaopatrzonego znakiem ochronnym i podpisem. (1)

Notatki artystyczne, literackie i naukowe.

Teatr. Dziś we wtorek: „Angot”, córka strażnika, opera komiczna w 3 aktach, muzyka Lecocq'a, przekład A. Urbańskiego.

* Jutro we środę: „Spirytyści”, komedia w 4 aktach Gustawa Mosera, przekład Cyryla Danilewskiego.

Bocaccio, operetka Souppera, znana u nas już od tak dawna, została w Paryżu dopiero 28. marca po raz pierwszy przedstawioną w „Folles drama tiques”.

Dr. Julian Ochoro — też będzie miał w Krakowie odczyt dnia 13. kwietnia w sali radnej: „O fizycznej tajemnicy magnetyzmu zwierzęcego”. Wykład ten, traktujący jedno z najwznioślejszych zagadnień dzisiejszej nauki, wyjątkowo będzie szeregiem doświadczeń.

Baron Leopold Neumann, założony profesor uniwersytetu wiedeńskiego, wydał świeżo w języku francuskim (w Paryżu u G. Chamor'a) broszurę, zawierającą obszerną biografię nieodżałowanego J. K. Bluntschli'ego. Praca ta mieści w sobie wiele bardzo ciekawych szczegółów biograficznych i wyborną charakterystykę dzieł Bluntschli'ego. Mimo poważnego nastroju, w jakim jest trzymana, znać w niej rękę przyjaciela, który przedmiotowy sąd uczyniony łączy z szczerzym żalem, po stracie znakomitego współpracownika w wielu naukowych przedsięwzięciach. Na zakończenie broszury, podany jest dokładny i systematycznie ułożony spis dzieł Bluntschli'ego. Rzecz ta pierwotnie pomieszczona była w *Revue internationale de l'Enseignement*, z którego stanowi oddzielną odtisk.

Dr. Ludwik Gumplowicz, docent uniwersytetu w Gracu, zaszczytnie znany autor na polu prawa publicznego, wydał nowe dzieło p. t.: „Nauka administracji z szczególnem uwzględnieniem prawa administracyjnego austriackiego (Verwaltungslehre, mit besonderer Berücksichtigung des österreichischen Verwaltungsrechtes, Innsbruck, 1882, 472 str.). Po wstępie autor podaje wykład nauki: 1) O działaniu państwa mającej na celu zapewnienie bytu państwa; 2) jego wewnętrznego porządku i 3) jego dobrobytu. Pierwsza z nich zawiera się w urzędowaniu siły zbrojnej, finansów i zarządu spraw zagranicznych. Druga, dotyczy: ludności, wymiaru prawa, ustroju władz i urzędów, wreszcie, środków komunikacyjnych. Trzecia wreszcie, odnosi się do dobrobytu materialnego, wyznań i oświecenia, tudzież do urządzeń sanitarnych i dotyczących ubóstwa ludności. Sposób wykładu, jak wszystkie dzieła tego autora, odznacza się szczególną jasnością, połączone z prostą a wykwintną formą wyśłowienia. Pojęcia, co do każdej kwestji, określone są dokładnie, tak że subtelne odwołania nauki, bez żadnej trudności czytelnik uchwycić może. Aby się o tem przekonać, dość przejrzyć pierwsze stronicie najnowszej pracy p. G., na których zasadnicze pojęcia dotyczącej administracji, nauk politycznych i t. d. z wielką precyzją w sposób gruntowny, a dla czytelnika nie nużący są rozbrane.

Bogate w materiał literacki i historyczny noty, stanowią uzupełnienie właściwego wykładu, który przedewszystkiem do pedagogicznego użytku widocznie przeznaczony został. Co także na szczególną uwagę w najnowszym dziele autora zasługują, to systematyka, jasna, racjonalna, ułatwiająca szybkie zorientowanie się w obfitym materiale pracy, a mimo to prosta, nie nużąca, nie pedantyczna. Wielka ilość ksiąg, oddziałów, rozdziałów i t. p., w csem odznaczają się Niemcy, raczej gmatwa, niżeli rzecz samą rozjaśnia. P. Gumplowicz szczególnie

świe tych trudności zawsze uniknąć potrafi, a w dziełach szczególnie do akademickiego użytku przeznaczonych, to rzecz bardzo ważna. Fachowa krytyka wyda sąd zasłużony o wewnętrzną wartość dzieła p. G., my, z naszego sprawodawczego stanowiska, zaznaczamy jego wyjście, zalecamy go czytającej naszej publiczności i młodzieży, wyrażając w końcu życzenie, aby jego autor zechciał trwać przynajmniej tego dzieła w polskim języku ogłosić, (co łatwo w wychodzącej w Warszawie Bibliotece umiejętności prawnych nastąpić by mogło), pamiętając, że nasza literatura dzieł takich bardzo potrzebuje.

„Czasopismo lek. coski” pisze, iż pożądanem jest, aby na wystawie, równocześnie ze zjazdem lekarzy czeskich, odbyć się mającej w Pradze, reprezentowanemu było i piśmiennictwo lekarskie polskie. Przełożony wystawy dr. Fric, zajmie się uprządkowaniem zbioru publikacji polskich i w tym celu osobne przeznaczy miejsce. Broszury nieznające się w handlu księgarskim, autorowie mogą przesłać wprost na ręce dr. Karola Chodonińskiego (Praga-Smichov).

Sto sposobów kochania. Taki tytuł nosi ma dziełko, które ukaza się w Warszawie na papierze różowym z ilustracjami. Wydawnictwo to nie ma nic wspólnego z elokubracjami w rodzaju „Zdobycia serca”, lub „Sto figur mazurowych.” Rzecz ta wyszła z pod pióra jednego z pierwszych naszych humorystów, niezwykła zarówno w formie jak i w treści, a treść ta, rozumie się, najzupełniej przyswoita. — Wszyscy, których interesuje lub interesowało kiedykolwiek kochanie (a kogoż nie interesowało), z ciekawością pewnie wezmą do tej lektury.

Z IZBY SĄDOWEJ.

(Synopsis *Isaia i Tadeusza* ilustrowany.) Czytamy w *Gazecie* Na odwrót ciekawy nader proces, który rozstrzygniętnym został na korzyść literatury polskiej przez świetny c. k. sąd powiatowy w Drohobyczu. Rzecz się tak miała: Pan C... agent firmy księgarskiej Richtera ze Lwowa, rozpowszechniał w mieście Drohobyczu nieśmiertelne dzieło Adama Mickiewicza, Pan Tadeusz, z ilustracjami Andrielejo.

Synowie najbogatszych rodzin izraelskich, zgromadzeni w cukierni pana Wysoczańskiego, powiedzieli w grubańskim sposób panu C..., że z książką mi polskimi niepotrzebnie wybrał się do ich miasta. Pan C. dał należytą odprawę miedowarzonemu młokosom i dowiódł im, że kto Polse wszystko zawdzięcza (nawet naftę i wosk), co w tak łatwy sposób utęczała kilku milionerów i krociowych geldobów, ten powinien, jeżeli nie po polsku mówić, myśleć i działać, to przynajmniej z należąca wdzięcznością dla narodu polskiego być za otrzymane niedygi dobrodziejstwa gościnności, a dźsiać za równoprawienie, a kto naród poważa, nie będzie i języka jego poniewierać. Dnia 26. marca otrzymał pan C. kartę korespondencyjną poście re. Drohobycz, od firmy niby księgarskiej M. Schechnera, aby natychmiast wybrał się z miasta z swojemi piśmiadami polskimi, bo wysoko wykształcona inteligencja miasta Drohobycza nie potrzebuje światła z Warszawy, Krakowa i Lwowa, ale z nad Sprei, ze stolicy, w której pierwsze hasło Hep! Hep!!! obilo się o uszy dzieci Izraela.

Zuchwałości i bezczelności M. Schechnera przykładnie i sprawiedliwie ukaraną została. Świetny c. k. sąd powiatowy w Drohobyczu skazał go na pięć dni aresztu albo 25 złr. gotowych pieniędzy i kosztu postępowania sądowego. Pan C. wspaniałyśniednie darował kosztu procesu kulturträgerowi, ale założył rekurs, uważając, że honor literatury polskiej więcej wart jak 25 złr.

Dr. Władysław Wolski, adwokat, dzielnie bronił pokrzywdzonych, to jest literatury polskiej i biednego kolportera.

Ogłoszenia urzędowe „Gaz. Lw.” Licytacja Realności pod l. 58 w Nielewie sąd powiatowy Miłkowska. Cena wywołania 190 złr. — Realność pod l. 69 w Hnili-czkach, sąd powiatowy Nowe Sioło i cena wywołania 3500 złr. — Realność pod l. 8 w Luboczu sąd powiatowy Kraków. Cena wywołania 2805 złr. — Realność pod l. 895 we Lwowie. Cena wywołania 3800 złr. — Realność (z części pod l. 55) w Stanisławowie, (cena wywołania 569 złr. — Realność pod l. 31 w Niepołomicach. Cena wywołania 2250 złr. — Realność pod l. 196 w Rudkach. — Cena wywołania 807 złr. — Realność pod l. 44 w Kupnowicach, sąd powiatowy Rudki. Cena wywołania 1050 złr. — Realność pod l. 2223 w Nowosiółkach, sąd powiatowy Rudki. Cena wywołania 600 złr.

Konkurs a. Kłuka posad nadzorców lasów w obębie gale

szem za 3 sztuki. Inne należności uboczne, jako to: Deklaracje wartości, terminu dostawy i t. d., opłacone być mają według zwykłej taryfy.

Korzystać z tej niższej opłaty przewozu można tylko za okazaniem karty legitymacyjnej, wystawionej przez galicyjskie Towarzystwo gospodarskie, a to przy przewozie tona i napowrót. W ostatnim razie wszelkie tylko, za konie niesprzedane, wracające do tej samej stacji, z której pierwotnie były wyprawione. W tym celu należy do listu przesyłkowego (Frachtbrief), przewoźnikowi z powrotem przysłać list poprzedni przesyłkowy przewoźnikowi na jarmark.

Karty legitymacyjne należy przy oddaniu koni na kolej załączyć do listu przesyłkowego i na cały czas przewoźnikowi na miejsce przeznaczenia.

Przewoźnikowi z powrotem do domu ma nastąpić uprzednio w przeciągu trzech dni po skończonym jarmarku.

Konie, niepowracające do tej samej stacji, z której na jarmark były wyprawione, uważane będą jako sprzedane, i za przewoźnikowi przysługującej opłaty należy dozwolonej zwykłej taryfy. Toż samo trzeba zapłacić całą należność w braku pierwotnego listu przesyłkowego z przewoźnika na jarmark i karty legitymacyjnej.

Za ludzi, do nadzoru koni dodanych i tychże paku nek podróży, trzeba opłacić całą zwykłą należność. Kolej Lwowski-Czernewicki przyznała następnego zniżenie ceny przewoźnika i żrebiat. Przez t. k. zwykłą poc. tow.:

a) Przy przewozie jednej sztuki 3 45 gr.
b) Przy przewozie najmniej 2 sztuk, umieszczonych w tym samym wagonie 171 gr. od sztuki i kilometra, z doliczeniem 7 gr. należności manipulacyjnej od sztuki i po 20 gr. za wladownictwo i wyładownictwo.

Za przesyłkę pociągów z opłatą się powyższe na leżności powiększa. Ludzie do dozoru koni przydani, opłacają cenę biletu III klasy za jazdę tam i napowrót.

Powyższe wymienione zniżenie ceny przewoźnika i żrebiat, od 1. do 30. kwietnia b. r., a to pod następującymi warunkami:

1. Posyłki muszą być opłacone: z góry i nie mogą być obciążone jakiegokolwiek należnością do pobrania przy oddawie na miejscu przeznaczenia.

2. Konie mają być zaopatrzone kartą legitymacyjną, wydaną przez galicyjskie Towarzystwo gospodarskie, w której ma być oznaczony rodzaj i liczba koni, wysłanych na jarmark, jakież imię i nazwisko i miejsce zamieszkania właściciela.

Konie niesprzedane na jarmarku wówczas tylko korzystają z zniżenia ceny przewoźnika, jeżeli wracają do tej samej stacji kolei, z której były na jarmark wysłane, w którym to celu należy załączyć poprzedni list przesyłkowy przewoźnikowi na jarmark. W każdym innym razie obliczać się będzie zwykłą opłatą przewoźnika według zwykłej taryfy.

3. Należności poboczne, jako to: Osobne ubezpieczenie wartości przesyłki, postojenne, wagonowe i t. p., opłacają się według taryfy miejscowej.

Koleje: Węgiersko-galicyjska, Dniestrzańska, Tarnowski-Leluchowska i Arcyksięstwa Albrechta przyznały na czas od 5. do 30. kwietnia b. r. do przewoźnika koni na jarmarku wiosenne to same u twienia, jakich według istniejącej taryfy doznają konie wywożone, a to za okazaniem karty legitymacyjnej, wydanej przez galic. Towarzystwo gospodarskie.

Towarzystwo zaliczkowe w Wiedniu. Dyrekcja Towarzystwa tego złożyła na zgromadzeniu członków w dniu 23. bm. sprawozdanie z czynności za rok 1881, z którego wynijmujemy następujące daty:

Towarzystwo liczy obecnie członków 423. Stan funduszu rezerwowego z końcem 1881 roku 511 zł. 10 ct. Stan wkładów w roku 1881 powiększył się o 13 524 zł. 17 ct. W ciągu roku 1881 udzielono 243 pożyczek na kwotę 25 701 zł. Koszta administracji wyniosły kwotę 872 zł. 66 ct. Na zaliczkach procesowych pozostało 208 zł. 75 ct. Majątek własny Towarzystwa wynosi 3584 zł. 11 ct., wóroł wice w roku 1881 o kwotę 1344 zł. 81 ct. Ogólny obrót kasowy wyniósł w roku 1881 88 258 zł. 36 ct., zwiększył się więc w roku 1881 o 29 997 zł. 64 ct. Inwentarz Towarzystwa, ruchomości i zapasy druków reprezentują wartość 216 zł. 87 ct.

Przegląd polityczny.

Lwów 4. kwietnia.
Odnosnie do terminu zwołania sejmiku otrzymuje Czas telegram ze Lwowa: Oprócz taryfy cłowej także nowela do ustawy szkolnej musi być po świętach zatwierdzona, co jednak, jak się dowiadujemy z dobrego źródła, prędzej jak w czerwcu nie nastąpi, a zatem tak długo też będzie trwała Rada państwa.

Polityk dzisiejsza podaje następujący telegram z Wiednia: Wszystkie sejmy, nie wyjmując galicyjskiego, nie wyjątku przybył w osobnej misji do papieża.

cyjskiego—o wiosennej sesji sejmiku morawskiego lub innych sejmów w ogóle nie było mowy—mają według moich pewnych informacji, zebrać się dopiero w jesieni. Co się tyczy sejmiku galicyjskiego, pierwotnie polscy deputowani życzyli sobie, aby sejm ten został zwołany natychmiast po sesji Rady państwa, a hr. Taaffe oświadczył, że chce uchylić zadość temu życzeniu kraju. Ztąd pochodzą pogłoski o zwołaniu sejmiku galicyjskiego na 18. lub 20. maja. Tymczasem jednak tak marszałek dr. Żybkiewicz jak i hr. Potocki w czasie pobytu swego w Wiedniu, oświadczyli się przeciwko obradowaniu sejmiku w letniej porze roku, do czego zresztą przyczynia się i to, że niepodobna przecie dla jednego sejmiku kasować Radzie państwa obradować a la minute. Z tych powodów odstąpiono od myśli zwołania sejmiku galicyjskiego na wiosnę.

Pobyt wiedeński hr. Agenora Gołuchowskiego, radcy legacyjnego ambasady austriackiej w Paryżu, daje powód do pogłosek o rychłym nastąpieniu mających zmianach w kierownictwie tej legacji, ale wiadomość ta według twierdzenia kompetentnych ma być przedwczesną.

Jakkolwiek ustawa finansowa na rok 1882 upoważnia ministra do pokrywania deficytu za pomocą długu bieżącego, do ewentualności tej nie przyjdzie i rozpisanie oferty na wystawienie renty wkrótce ma nastąpić.

Z Budapesztu donoszą, że dnia 2. bm. (w niedzielę), w kilku miejscowościach Banatu, tudzież na Spizu i Lwoyco odbyły się zgromadzenia Niemców węgierskich, którzy protestowali przeciwko wicherzelijskim tendencjom niemieckiego Schulvereinu.

W Czechach zaczynają się znowu strejki robotników, tym razem jednak w okolicach czysto niemieckich. We Wurmstadt koło Litomierzyc uczyniło dnia 2. b. m. znowu 500 robotników strajk.

W peszteńskich sferach wojskowych słychać, jak donosi Egerter, że awans majowy obejmie kilka ważniejszych mianowań. Jenerałami broni mają zostać Jowanowicz i areyks. Jan Salwator, feldmarszałkami-porucznikami zaś: cesarzewicz Rudolf i ks. Lobkowitz.

Dnia 2. b. m. obchodziła Serbia pamięć pierwszego (w r. 1815) oswobodzenia swojego z pod jarzma tureckiego. Nabożeństwo, parada wojskowa i teatr galowy należał do programu, ale dyplomacja zagraniczna nie brała udziału w obchodzie, ponieważ jej nie zaproszono.

Z powodu ostatecznego zawarcia traktatów handlowych pomiędzy Austrią a Serbią, wielu dygnitarzy belgradzkich otrzymało orderzy z Wiednia.

Król Milan rozpoczął objazd kraju zaraz po świętach i to od strony wschodniej, gdzie opozycja jest najliczniejsza.

Gość dzisiejszy donosi, że zamierzona z Odessy wyprawa „dobrowolców” pod komendą rosyjskiego majora Aldijewa do Hercegowiny została zaniechana.

Oprócz kupowania dzienników, Gambetta za miarza zakładać także nowe wydawnictwo w Paryżu i na prowincji. Ta droga niebieszczek Emil Girardin stał się milionerem, ale stracił powagę polityczną, i nigdy nie mógł się dochrząpać teki ministerjalnej, za którą komizne nie raz czynił rozprędy. Czy Gambetta będzie szczęśliwszym od niego, to pytanie.

Nieszczęśny Bradlaugh doznał się temi dniami definitywnego wyroku na zapłacenie grzywny 500 fs. za nieprawne zabieranie głosu w parlamencie. Trybunał apelacyjny odrzucił bowiem jego rekurs przeciwko wyrokowi pierwszej instancji, a w dodatku kosztu apelacyjne wynoszą 200 fs.

W Irlandji dopuszczono się nowego morderstwa agrarnego, którego ofiarą padł sędzia pokoju i właściciel dóbr w Castleisland (hrabstwo Kerry), nazwiskiem Herbert. Zastrzelono go skrytobójczo w pobliżu własnego domu tuż niedaleko koszar wojskowych. Sprawca niewiadomy.

Telegramy własne „Dz. Polskiego.”

Wiedeń 4. kwietnia. Komisja prawnicza Izby panów postanowiła postawić wniosek przyjęcia ustawy o zarzecie bycia.

Natychmiast po świętach odbędzie się plenarne posiedzenie Izby panów w celu zatwierdzenia reszty wniosków, przez Izbę poselską już uchwalonych.

Rzym 4. kwietnia. Słychać, że W. ks. Włocławski przybył w osobnej misji do papieża.

To tylko pewne, że rozmawiał z Leonem XIII o biskupach polskich i że papież zadowolony jest z przyrzeczeń cara.

Berlin 4. kwietnia. Do National Ztg. telegrafują z Wiednia, że W. ks. Włodzimierz uspokoił rząd austriacki co do polityki cara. Miano także mówić w Wiedniu o zjeździe cara z cesarzem austriackim, lecz rezultat dotąd niewiadomy.

Wiedeń 4. kwietnia. Kierownik ministerstwa sprawiedliwości przeniósł radców sądu krajowego Stanisława Szpora i Klemensa Pawłowicza z Krakowa, tudzież Michała Krzeszowskiego z Tarnowa do Wadowic i zamianował sekretarza rady Adolfa Podwina z Krakowa, zastępcę prokuratora Jana Lipkę z Krakowa i sędziego Karola Szurka z Wadowic radcami sądu krajowego w Wadowicach; adjunkta Edmunda Pareńskiego z Chrzanowa i adjunkta Juliusza Nowakiewicza z Wadowic, sekretarzami rady przy sądzie obwodowym w Wadowicach; adjunktów sądów powiatowych Andrzeja Niedzielskiego z Krzeszowic, Henryka Haraska z Wadowic, anskulantów Władysława Kwiatkowskiego z Pilzna i Jacenta Słobodzińskiego z Pilzna adjunktami sądu obwodowego w Wadowicach; zastępcę prokuratora Juliusza Chytręgo z Krakowa, radcę sądu krajowego w Tarnowie; adjunkta Władysława Munnicha z Krakowa, zastępcę prokuratora tamże; adjunkta Juliusza Morelowskiego z Tarnowa zastępcę prokuratora w Wadowicach; zastępcę prokuratora Leonarda Łukaszewskiego z Krakowa zastępcę starszego prokuratora tamże; dalej przeniósł adjunkta Adeusza Cukrowicza z Wadowic do Oświęcimia, adjunkta Stanisława Orzechowskiego z Myślenic do Krzeszowic; narazicie zamianował anskulantów Feliksa Rebena i Miecz. Schätzla adjunktami, pierwszego w Niepołomicach, drugiego w Myślenicach, a oficjała wyższego sądu krajowego w Krakowie Jana Nałęczę dyrektorem urzędów pomocniczych w Tarnowie, a sędziego powiatowego Juliana Talaśkiewicza z Bochni, sekretarzem rady sądu krajowego w Krakowie.

Telegramy biura koresp.

Wiedeń 3. kwietnia. Według Wien. Abendpost odbędzie się natychmiast po świętach posiedzenie Izby panów celem zatwierdzenia kilku spraw pilnych.

Wiedeń 3. kwietnia. Fremdenblatt dowiaduje się, że cesarz zamianował kierownika namiestnictwa, barona Krausa, a namiestnikiem Czech, mianując go równocześnie tajnym radcą.

Wiedeń 4. kwietnia. Wienerstg. ogłasza nominację barona Krausa a namiestnikiem Czech, a dalej publikuje rozporządzenie wykonawcze do ustawy z 20. grudnia 1879 w celu przypuszczenia austro-węgierskich stowarzyszeń zarobkowych, iasekuracyjnych do działania w Bośni i Hercegowinie.

Wiedeń 4. kwietnia. Minister skarbu zarządził ograniczone rozpisanie ofert na emisję 5% w rejenty papierowej w myśl ustawy finansowej o pokryciu 37 milionów deficytu, i wystosował w tej mierze zaproszenia do: Bodencreditanstalt, Creditanstalt, Unionbank, Anglobank, Landerbank i do Rotszylda.

Praga 3. kwietnia. Politk. i Pokrok donoszą: Konserwatywny komitet przedwyborczy większej posiadłości uchwalil z powodu złożenia mandatu przez Depretisa zaproponował wielkonostytucyjnemu komitetowi wyborczemu na czas trwania mandatu teraźniejszej Rady państwa (tj. do r. 1885) nowy kompromis na zasadzie dotychczasowego stosunku głosów tak, że przy uzupełnianych wyborach ma być przyjęty kandydat tego stronnictwa, do którego należał poseł składający mandat.

Petersburg 3. kwietnia. Według Nowosti ma być urząd petersburskiego oberpoliemajstra połączony z urzędem naczelnika żandarmerji.

Petersburg 4. kwietnia. Kurator kijowskiego okręgu szkolnego telegrafuje ztamtąd, że 200 studentów, uzbrojonych w rewolwery zażądało od władz wypuszczenia na wolność czterech uwięzionych kolegow. Z tej przyczyny, równie jak i z powodu zabójstwa Strelnikowa panuje w tutejszych sferach rządowych wielkie przerażenie.

W piątek jako w rocznicę pierwszego wzięcia Paryża, odbył się w wielkim teatrze koncert muzyki wojskowej, na który miał także car przybyć. Na prośbę jednak rodziny, obawiającej się zemsty rewolucjonistów, pozostał car w Gatchynie.

Skobielew udał się ztąd do Moskwy.

Berlin 3. kwietnia. Cesarz czuje się nieco cierpiący i nie opuszcza pokoju. Wszelkie audjencje i sprawozdania zostały zaniechane.

Berlin 4. kwietnia. Cesarz spał dobrze, i już wczoraj opuścił go bole.

Rzym 4. kwietnia. Itale donosi: Zdaje się być pewnem, że sekretarz Jacobini ustąpi ze swej posady pomimo próśb papieża, ponieważ sądzi, że pełnomocnictwa dane jego bratu kardynałowi przez papieża, naruszają powagę jego urzędu.

Wiedeń 4. kwietnia. „Wiener Zeitung” pisze: Minister sprawiedliwości przeniósł z powodu utworzenia sądu obwodowego w Wadowicach i w skutek zmian w organizacji sądu krajowego krakowskiego, radców sądowych Szpora i Pawłowicza w tym samym charakterze do Wadowic, gdzie sąd obwodowy rozpoczyna swoje czynności, i pozwolił na przeniesienie się rady krajowej Krzeszowskiego z Tarnowa do Wadowic, a dalej zamianował radcami sądu obwodowego w Wadowicach sekretarza rady sądowej Podwina (Kraków), zastępcę prokuratora Lipkę (Kraków), naczelnika sądu powiatowego Szurka (Wadowice), a sekretarzami rady tamże: adjunkta Pareńskiego (Chrzanów) i Nowakiewicza (Wadowice). Dalej zaś zamianował minister zastępcę prokuratora Chytręgo radcą krajowym w Tarnowie, adjunkta powiatowego sądu krakowskiego Munnicha zastępcę prokuratora tamże, adjunkta sądu powiatowego w Tarnowie dr. Morelowskiego zastępcę prokuratora w Wadowicach, zastępcę prokuratora w Krakowie Łukaszewskiego zastępcę starszego prokuratora w Krakowie, a naczelnika powiatowego sądu z Bochni Talaśkiewicza sekretarzem rady w Krakowie.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Wiedeń 4. kwietnia. godzina 10 min. 40. Akcje kredytowe 528.8, Anglo-Austr. 128.75, Akcje banku Karola Ludwika 308.—, Akcje kolei północnej 268.75, Akcje kolei południowej 139.25, Akcje kolei Alfordzkiej 167.—, Akcje kolei Elzbiety 208.50, Akcje kolei Lwowsko-Czernewickiej 17.—, Akcje kolei węg. północno-wschodniej 162.—, Wiedeńskie losy 125.—, Akcje kolei Rudolfa —, Akcje kolei Albrechta —, Węgierskie obligacje państwa w złocie 94.6, Galicyjskie obligacje indemnizacyjne 98.70, Losy regul. 3 Cisy —, Losy tureckie 23.50, Węgierska renta 118.—, Akcje banku wiedeńskiego 119.—, Akcje banku obcego —, Akcje kolei węgiersko-galicyjskiej —, Akcje kolei państwowej —, Rubel papierowy 1.19, Węgierskie losy 118.—, Mark niemiecki —, Uposaż. osłabione.

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

Wiedeń 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Jednotli dng Państwa w banknotach 75.85, w srebrze 76.60, Renta w złocie 93.10, Losy półroczki z roku 1860 129.25, Akcje

sejbanu wiedeńskiego 620.—, kredytowego 880.60, Londy 119.65, Srebro —, Napoleonor 948, Dukat ces men. 5.62, 100 marek niemieckich 58.60.

Berlin 3. kwietnia godzina 5 min. 35. Rosyjskie banknoty 204.50, Akcje kredytowe 550.—, Lombardy 287.—, Galicyjskie 181.40, Kolei Kuznietzkij 61.25, A. stajskie banknoty 170.35. Po zamknięciu giełdy: kredytowe —, Lombardy —.

Paryż 3. kwietnia Renta 63.85.

Telegramy zbożowe z dnia 3. kwietnia — Wiedeń: Pšenica 12.02 do 12.97 zł., żyto — do — zł., jęczmień — do — zł., kuk. rudza — do — zł., owies — do — zł.; okowita gr. 10.000 licit procent 32.— do 32.25 zł. — Endapasz: Pšenica 100 kigr. (na wiosnę) 11.70 do 11.75 zł., rzepak (na sierpień-wrzesień) 12 1/2 zł. — Berlin: Pšenica żółta (na kwiecień-maj) 32.60 m. żyto — m., spirytus loco 45.10 m., olej rzepakowy 56.— m. — Szwecja: Pšenica —, rzepak —, żyto —, owies —, spirytus —, kukurudza —. Kolonia: Pšenica —.

Nafta. Wiedeń 4. kwietnia: 15% do 15 1/2%. Broma: 7.10 do —. Hamburg: 7.20, na marzec 7.35, na sierpień-grudzień 7.90. Antwerpja: na marzec 17 1/2, Nowy

